

Rozhodnutí Nejvyššího soudu SSR ze dne 24.05.1979, sp. zn. 5 Tz 52/79, ECLI:CZ:NS:1979:5.TZ.52.1979.1

Číslo: 46/1980

Právní věta: Príslušník ZNB, ktorý vykonáva službu v občianskom odevu a preukáže svoju príslušnosť k ZNB pred začatím služobného úkonu ústnym vyhlásením, že je príslušníkom ZNB, a služobným preukazom (§ 3 vyhl. č. 42/1974 Zb.), /1/ požíva pri zisťovaní totožnosti občana (§ 20 odst. 1 zák. č. 40/1974 Zb.) ochranu ako verejný činiteľ.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 24.05.1979

Spisová značka: 5 Tz 52/79

Číslo rozhodnutí: 46

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Útok na veřejného činitele, Veřejný činitel

Předpisy: 140/1961 Sb. § 155 odst. 1
§ 155 odst. 2
§ 222 odst. 1 141/1961 Sb. § 2 odst. 6
§ 259 odst. 3 40/1974 Sb. § 20 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 46/1980 sb. rozh.

Príslušník ZNB, ktorý vykonáva službu v občianskom odevu a preukáže svoju príslušnosť k ZNB pred začatím služobného úkonu ústnym vyhlásením, že je príslušníkom ZNB, a služobným preukazom (§ 3 vyhl. č. 42/1974 Zb.), /1/ požíva pri zisťovaní totožnosti občana (§ 20 odst. 1 zák. č. 40/1974 Zb.) ochranu ako verejný činitel.

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu SSR z 24. 5. 1979 sp. zn. [5 Tz 52/79.](#))

Na základe sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR, Najvyšší súd SSR zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 15. februára 1979 sp. zn. 6 To 4/79 a Krajskému súdu v Bratislave prikázal, aby vec znova prejednal a rozhodol.

Z odôvodnenia:

Rozsudkom Okresného súdu v Dunajskej Strede z 25. októbra 1978 sp. zn. 2 T 133/78 bol obvinený

T. D. uznaný za vinného z trestného činu útoku na verejného činiteľa podľa § 155 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. b) Tr. zák. na tomto skutkovom základe: 22. októbra 1977 v nočných hodinách ho pred predajňou Jednoty SD vo Veľkom Blahove legitimovali službukonajúci príslušníci ZNB v civilnom odeve nstržm. Z. K. a rtm. L. K. z Okresnej správy ZNB v Dunajskej Strede. T. D. túto výzvu neposlúchol, hoci sa obaja príslušníci VB predstavili a legitimovali. Keď ho cheli predviesť na VB, aby zistili jeho totožnosť, obvinený udrel rukou nstržm. Z. K. do pravého oka, čím mu spôsobil pomliaždenie pravej očnej gule, ktoré sa muselo liečiť plných 13 dní. Za to bol odsúdený podľa § 155 odst. 2 Tr. zák. na trest odňatia slobody v trvaní jedného roka a podľa § 39a odst. 2 písm. a) Tr. zák. bol zaradený do prvej nápravno-výchovnej skupiny.

Krajský súd v Bratislave rozhodol o odvolaní obvineného rozsudkom z 15. februára 1979 sp. zn. 6 To 4/79 tak, že podľa § 258 odst. 1 písm. d) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a podľa § 259 odst. 3 Tr. por. uznal obvineného za vinného z trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 221 odst. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že 22. októbra 1977 v nočných hodinách po predchádzajúcom nedorozumení udrel do pravého oka Z. K., čím mu spôsobil pomliaždenie pravej očnej gule s dobou liečenia a práceneschopnosti po dobu 13 dní. Za to mu uložil podľa § 221 odst. 1 Tr. zák. s použitím § 43 odst. 1 a § 44 odst. 3 Tr. zák. trest nápravného opatrenia v trvaní 5 mesiacov so zrážkou 10 z odmeny za prácu.

Proti rozsudku krajského súdu podal generálny prokurátor SSR sťažnosť pre porušenie zákona v lehote uvedenej v § 272 Tr. por. Domáhala sa ňou, aby Najvyšší súd SSR vyslovil, že napadnutým rozsudkom bol porušený zákon v prospech obvineného, keď krajský súd riadne nevyhodnotil vykonané dôkazy, nesprávne zrušil prvostupňový rozsudok a uznal obvineného za vinného iba z trestného činu podľa § 221 odst. 1 Tr. zák. Sám obvinený v prípravnom konaní priznal, že vedel, že ide o príslušníkov VB. Aj manželka obvineného K. D. uviedla, že jeden z civilistov vytiahol z vrečka kabáta preukaz a povedal, že je príslušník VB.

Najvyšší súd SSR preskúmal na podklade sťažnosti pre porušenie zákona podľa § 267 odst. 1 Tr. por. správnosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že napadnutým rozsudkom bol porušený zákon.

Podľa § 259 odst. 3 Tr. por. môže odvolací súd sám rozhodnúť vo veci rozsudkom, len ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený a prípadne dôkazmi vykonanými bezprostredne pred odvolacím súdom doplnený. Odvolací súd však sám vo veci rozhodol rozsudkom, pričom zmenil skutkové i právne zistenia prvostupňového súdu bez toho, aby sám skutkový stav doplnil ďalšími dôkazmi. Okrem toho v rozpore s ustanovením § 2 odst. 6 Tr. por. náležite nevyhodnotil dôkazy, ktoré boli vykonané v prípravnom konaní a na hlavnom pojednávaní. Obvinený sa na jednej strane obhajoval, že nevedel, že ide o príslušníkov VB, na druhej strane však uviedol, že o tom vedel. Na hlavnom pojednávaní doslovne uviedlo, že niektorý z príslušníkov VB povedal, že sú od bezpečnosti.

Svedkovia Z. K. a L. K. tak v prípravnom konaní, ako aj na hlavnom pojednávaní jednoznačne uviedli, že pri kontrole totožnosti obvineného a jeho spoločníčok K. a V. D. a M. B. sa predstavili, že sú príslušníkmi VB, pričom Z. K. sa preukázal i služobným preukazom. Keď sa títo občania na viaceré výzvy „V mene zákona“ nelegitimovali a hoci boli upozornení, že inak musia ísť s nimi na Okresné oddelenie VB v Dunajskej Strede, obvinený na to reagoval tak, že príslušníka VB Z. K., ktorého držali za kabát K. a V. D., udrel do oka a utiekol preč. Skutočnosť, že sa svedkovia Z. K. a L. K. predstavili, že sú príslušníkmi VB, potvrdili vo svojich výpovediach aj K. D. a V. D. a najmä M. B., ktorá v prípravnom konaní i na hlavnom pojednávaní uviedla, že jeden z príslušníkov sa pri predstavovaní, že je príslušníkom VB, aj legitimoval.

Z vykonaného dokazovania je teda zrejmé, že svedkovia Z. K. a L. K., ako príslušníci VB zachovali

služobný postup uložený im zákonom o Zbore národnej bezpečnosti č. 40/1974 Zb., ako aj naň nadväzujúcou vyhláškou č. 42/1974 Zb. Podľa § 20 odst. 1 zák. č. 40/1974 Zb. sú príslušníci ZNB pri plnení úloh oprávnení vyzvať každého, aby hodnoverným spôsobom preukázal svoju totožnosť. Podľa odst. 2 citovaného ustanovenia je každý povinný tejto výzve vyhovieť a podľa odst. 3 sú príslušníci ZNB oprávnení predviesť každého, kto nechce alebo nemôže hodnoverne preukázať svoju totožnosť.

Podľa § 1 vyhlášky č. 42/1974 Zb. príslušníci ZNB pri výkone svojej právomoci preukazujú príslušnosť k ZNB rovnošatou alebo služobným preukazom, odznakom kriminálnej služby alebo ústnym vyhlásením, že sú príslušníkmi bezpečnosti. Podľa § 3 citovanej vyhlášky príslušníci, ktorí vykonávajú svoju právomoc v občianskom odevu, preukazujú príslušnosť k ZNB pred začatím služobného úkonu ústnym vyhlásením a služobným preukazom alebo odznakom kriminálnej služby.

Ak teda príslušníci ZNB Z. K. a L. K. pri výkone svojej funkcie postupovali podľa citovaných zákonných ustanovení, krajský súd mal pri hodnotení a posudzovaní skutkových a právnych zistení prihliadať aj na tieto ustanovenia. Preto záver krajského súdu, že obvinenému nebola preukázaná subjektívna stránka, lebo nevedel, že ide o príslušníkov VB, nemá vo vykonaných dôkazoch podklad.

1) Poznámka redakcie: Od 1. marca 1979 platí vyhl. č. 12/1979 Zb.